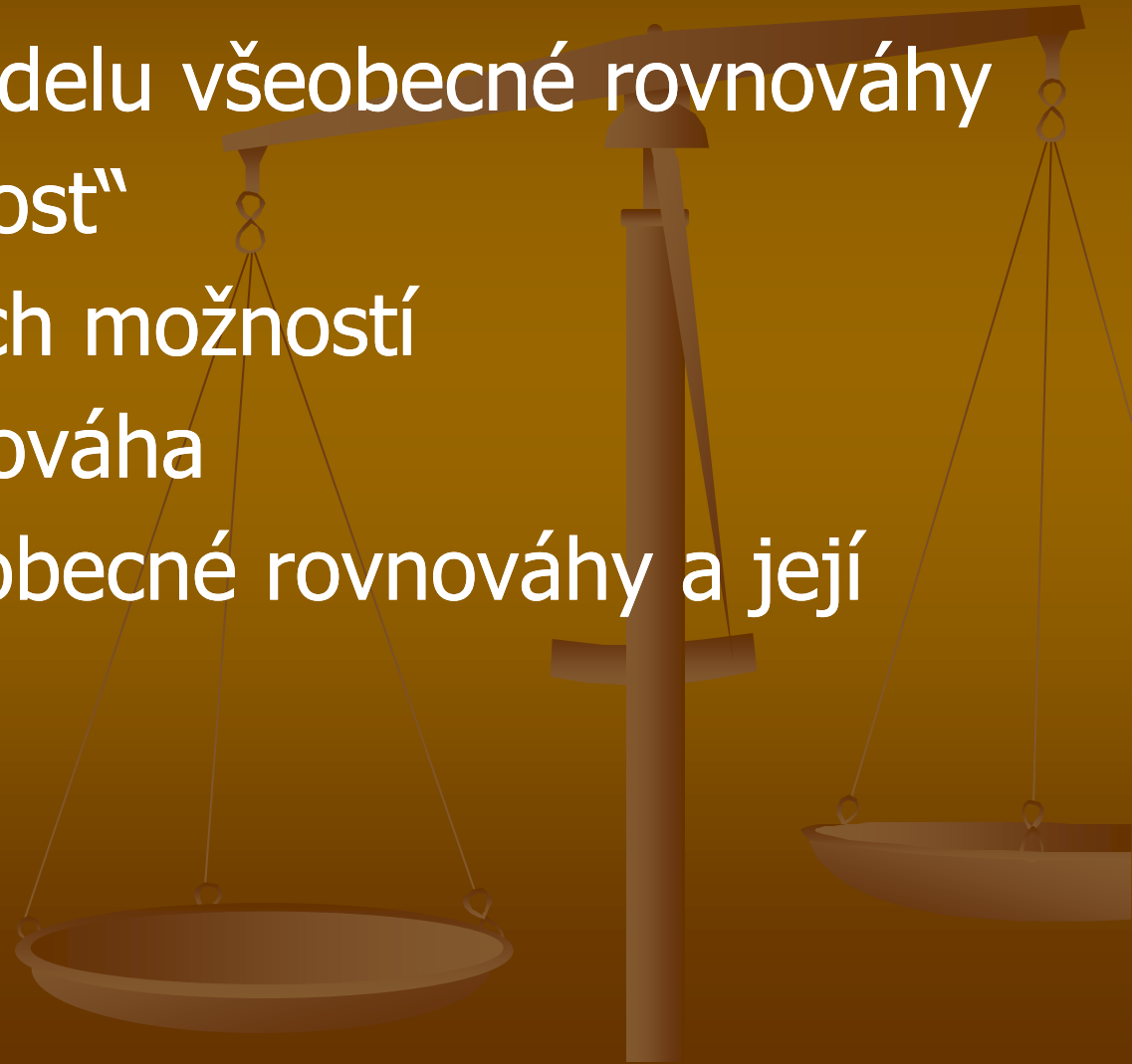

12. Všeobecná rovnováha

Struktura

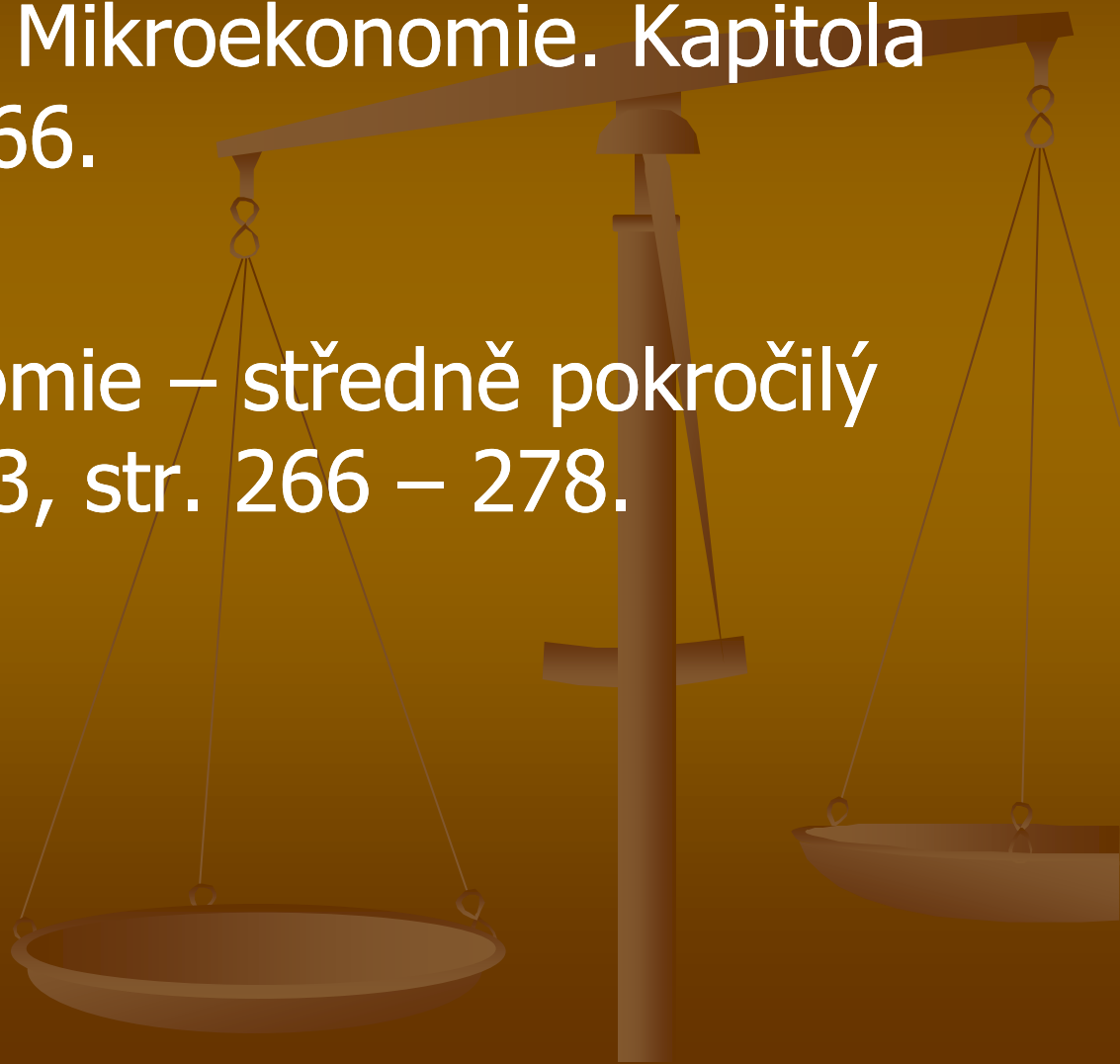
- předpoklady modelu všeobecné rovnováhy
- pojem „efektivnost“
- hranice výrobních možností
- všeobecná rovnováha
- dosahování všeobecné rovnováhy a její změna

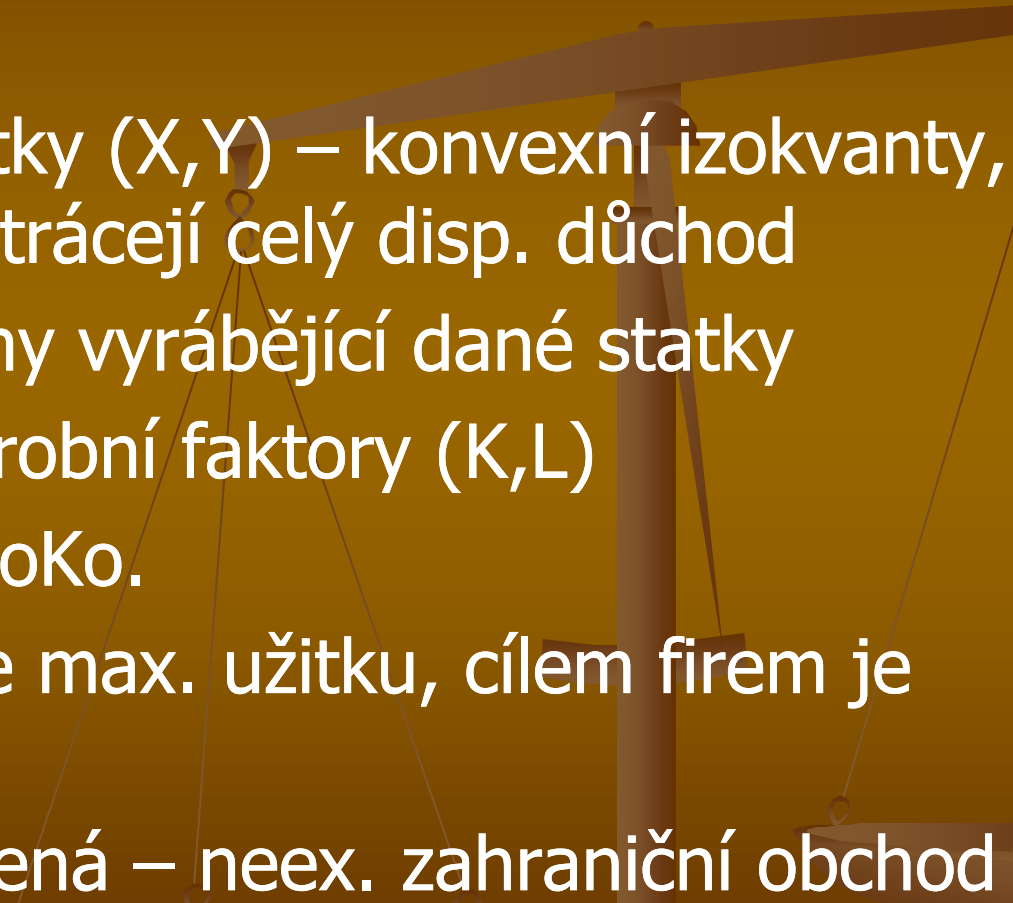
Literatura

Soukupová et al.: Mikroekonomie. Kapitola 18, str. 441 – 466.

Musil: Mikroekonomie – středně pokročilý kurz. Kapitola 13, str. 266 – 278.

Předpoklady modelu

- existují pouze 2 spotřebitelé (A,B) – jejich IC jsou konvexní
  - existují pouze 2 statky (X,Y) – konvexní izokvanty, spotřebitelé za ně utrácejí celý disp. důchod
  - existují pouze 2 firmy vyrábějící dané statky
  - firmy používají 2 výrobní faktory (K,L)
  - na všech trzích je DoKo.
  - cílem spotřebitelů je max. užitku, cílem firem je max. zisku
  - ekonomika je uzavřená – neex. zahraniční obchod
-

Efektivnost

If všeobecná rovnováha, pak musí panovat efektivnost ve výrobě, ve směně a výrobně spotřební efektivnost

Efektivnost ve výrobě = taková alokace VF, kdy jejich přerozdělením nelze zvýšit celkový výstup ekonomiky

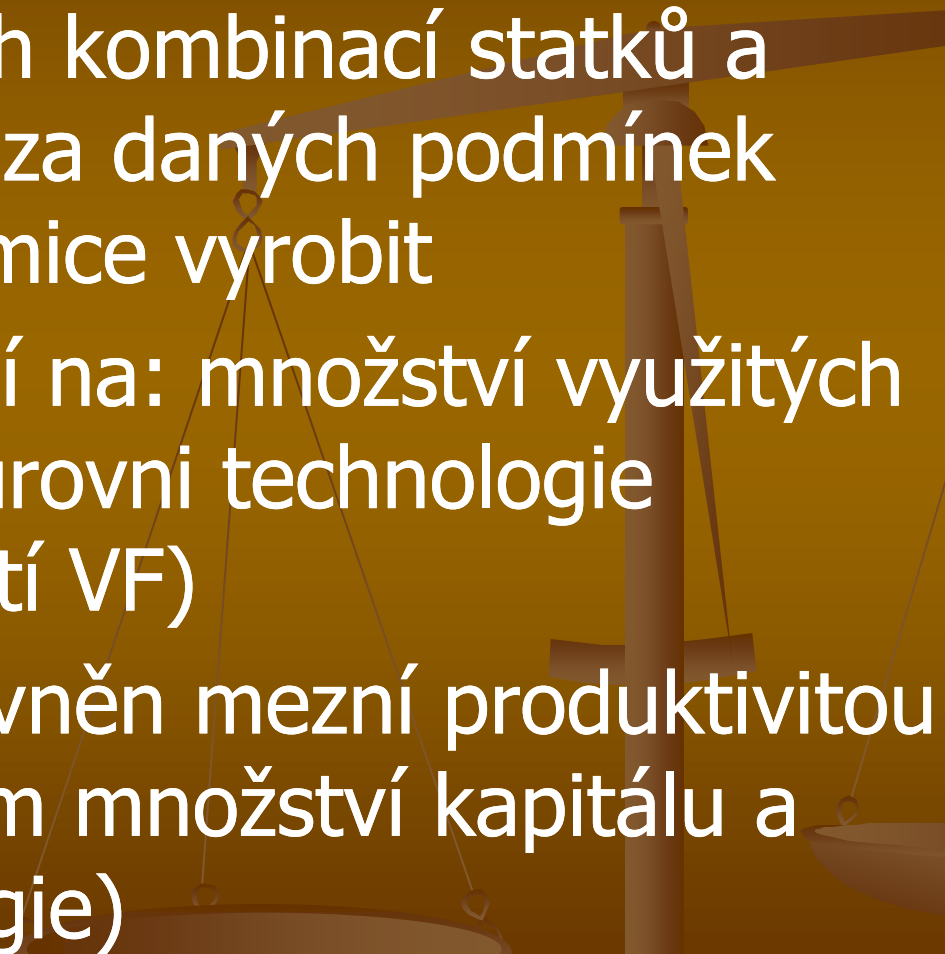
Efektivnost ve směně = taková alokace statků, kdy jejich realokací nelze zvýšit užitek obou spotřebitelů

Výrobně spotřební efektivnost = taková struktura výroby, kdy její změnou nelze zvýšit užitek obou spotřebitelů

efektivnost v paretovském pojetí

Hranice výrobních možností

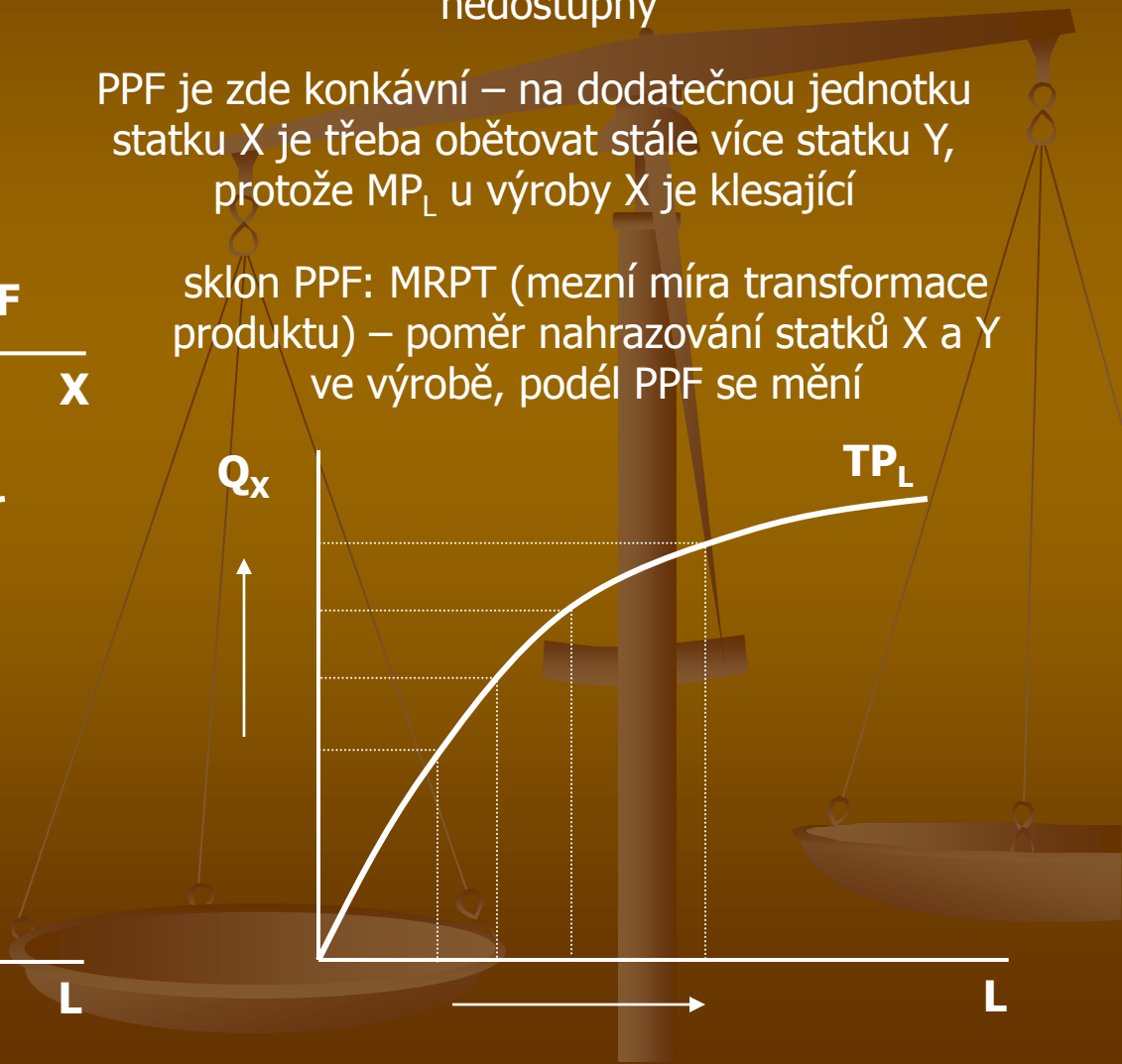
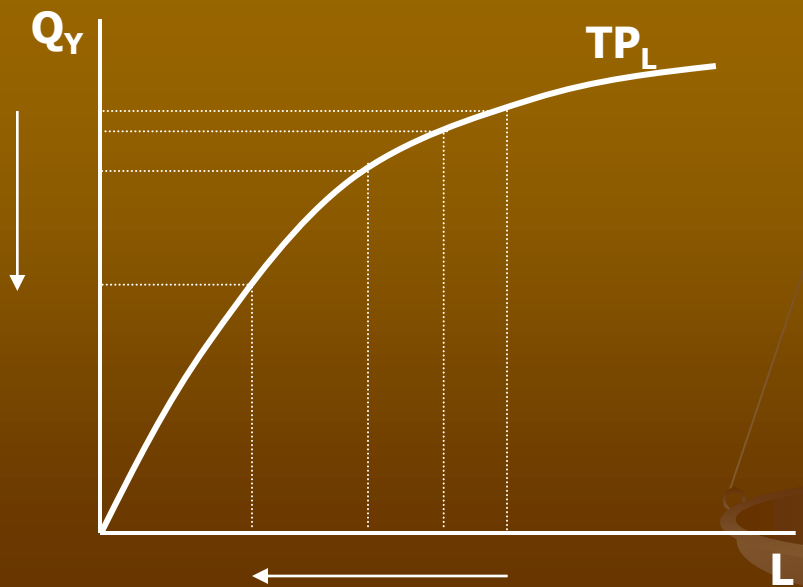
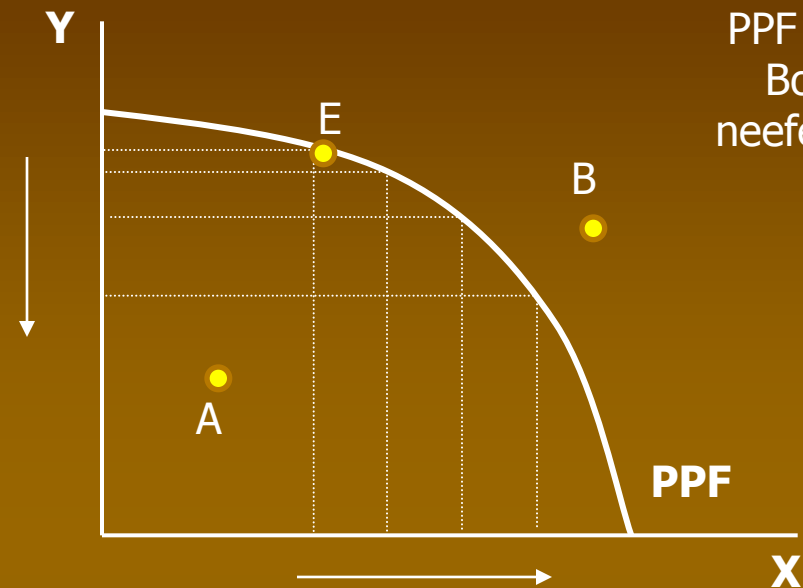
- PPF (Production Possibility Frontier) = množina různých kombinací statků a služeb, které je za daných podmínek možné v ekonomice vyrobit
  - její poloha závisí na: množství využitých vstupů (K,L) a úrovni technologie (efektivitě využití VF)
  - její sklon je ovlivněn mezní produktivitou práce (při daném množství kapitálu a úrovni technologie)
-

PPF a klesající MP_L

PPF vymezuje výrobně dostupné kombinace statků X a Y.
Bod E představuje paretoevsky efektivní situaci, bod A neefektivní (ale dostupnou), bod B je za daných podmínek nedostupný

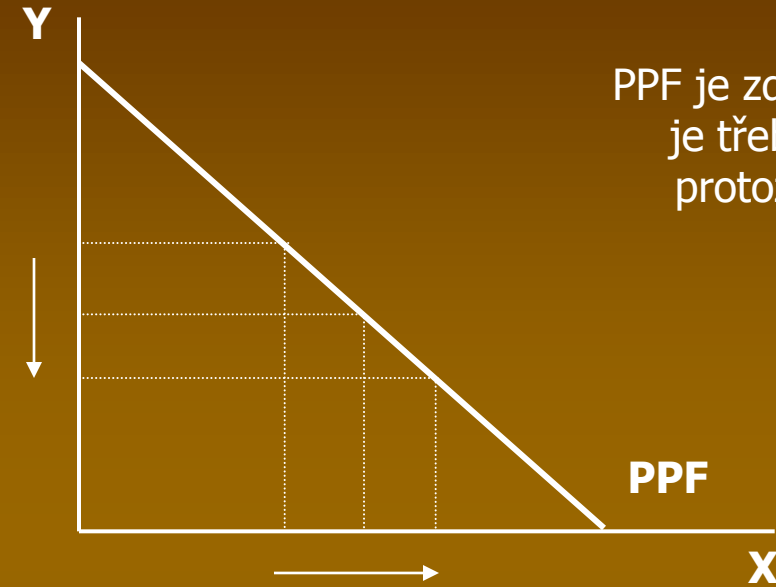
PPF je zde konkávní – na dodatečnou jednotku statku X je třeba obětovat stále více statku Y, protože MP_L u výroby X je klesající

sklon PPF: MRPT (mezní míra transformace produktu) – poměr nahrazování statků X a Y ve výrobě, podél PPF se mění

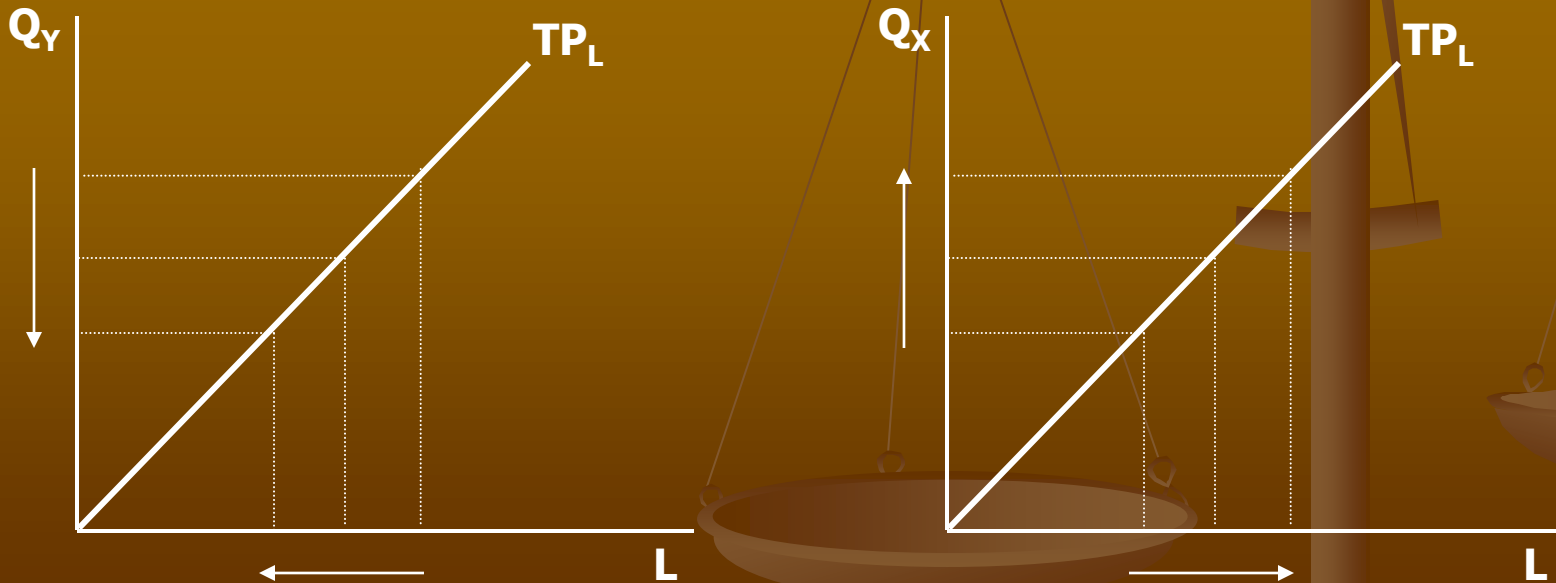

PPF a konstantní MP_L

PPF je zde lineární – na dodatečnou jednotku statku X je třeba obětovat stále stejné množství statku Y, protože MP_L je u výroby obou statků konstantní

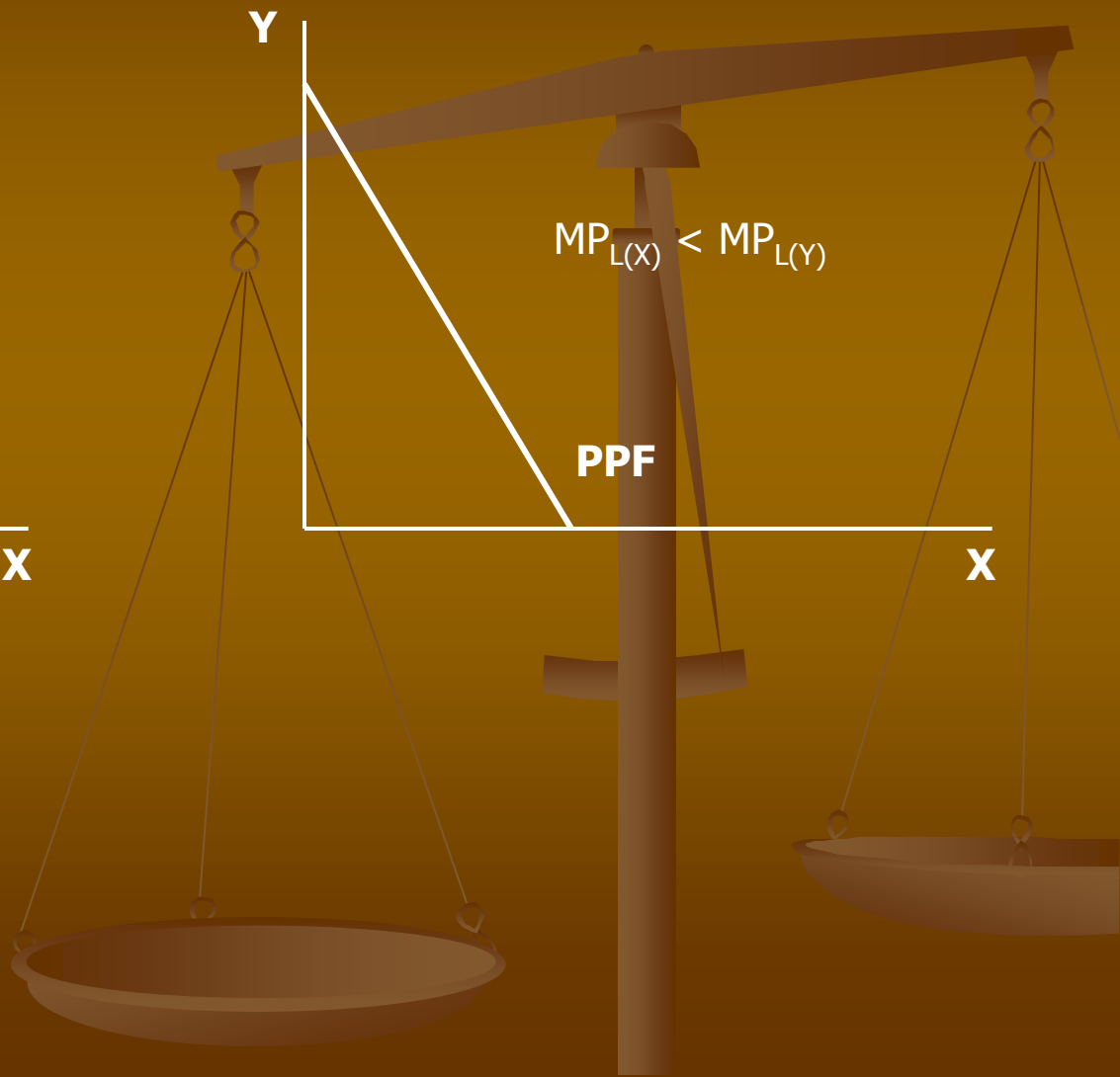
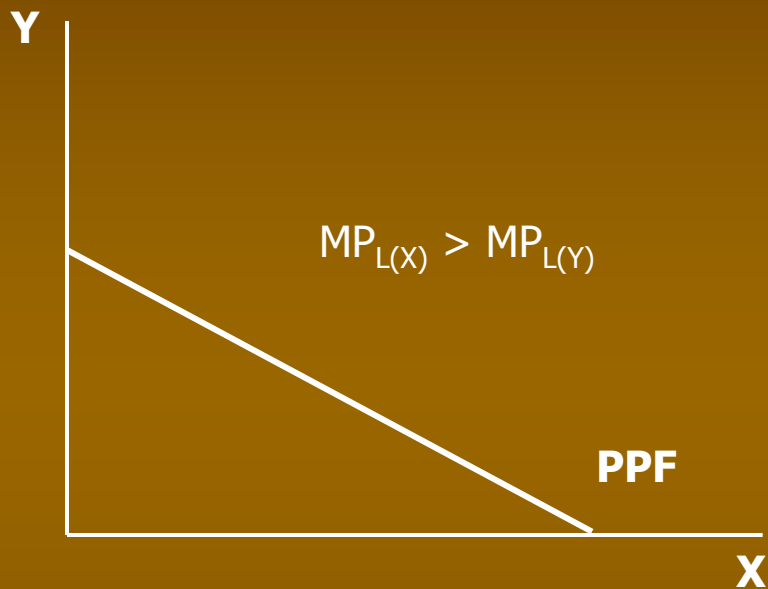

MRPT je podél lineární PPF konstantní

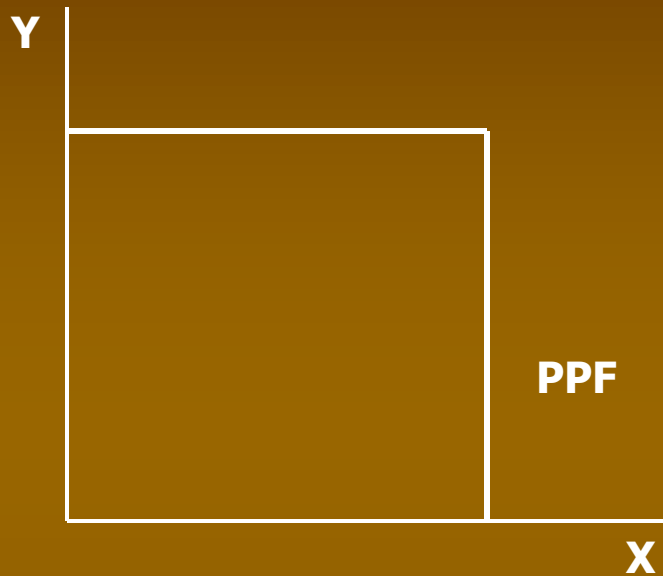

PPF a konstantní MP_L

PPF při výrobě statků ve fixním poměru

Nelze měnit strukturu výroby

Kdy nastává všeobecná rovnováha?

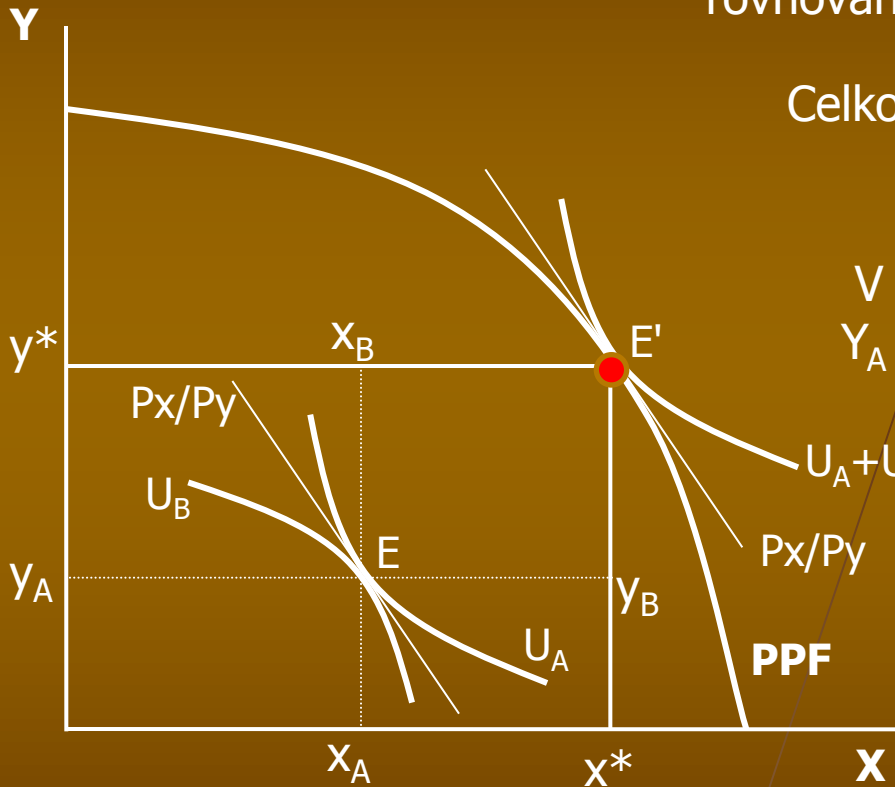
- všeobecná rovnováha nastává tehdy, když není možné změnit strukturu výroby tak, aby si současně polepšili všichni spotřebitelé (aby se zvýšil celkový užitek v ekonomice)
- pro všeobecnou rovnováhu platí:
$$MRS_C(A) = MRS_C(B) = P_X/P_Y = MRPT = MRTS(X) = MRTS(Y)$$
- čili, když se nachází v rovnováze spotřebitelé A a B i firmy, které vyrábějí statky X a Y

Všeobecná rovnováha

Rovnováha ekonomiky se nachází v bodě E' ,
rovnováha spotřebitelů v bodě E

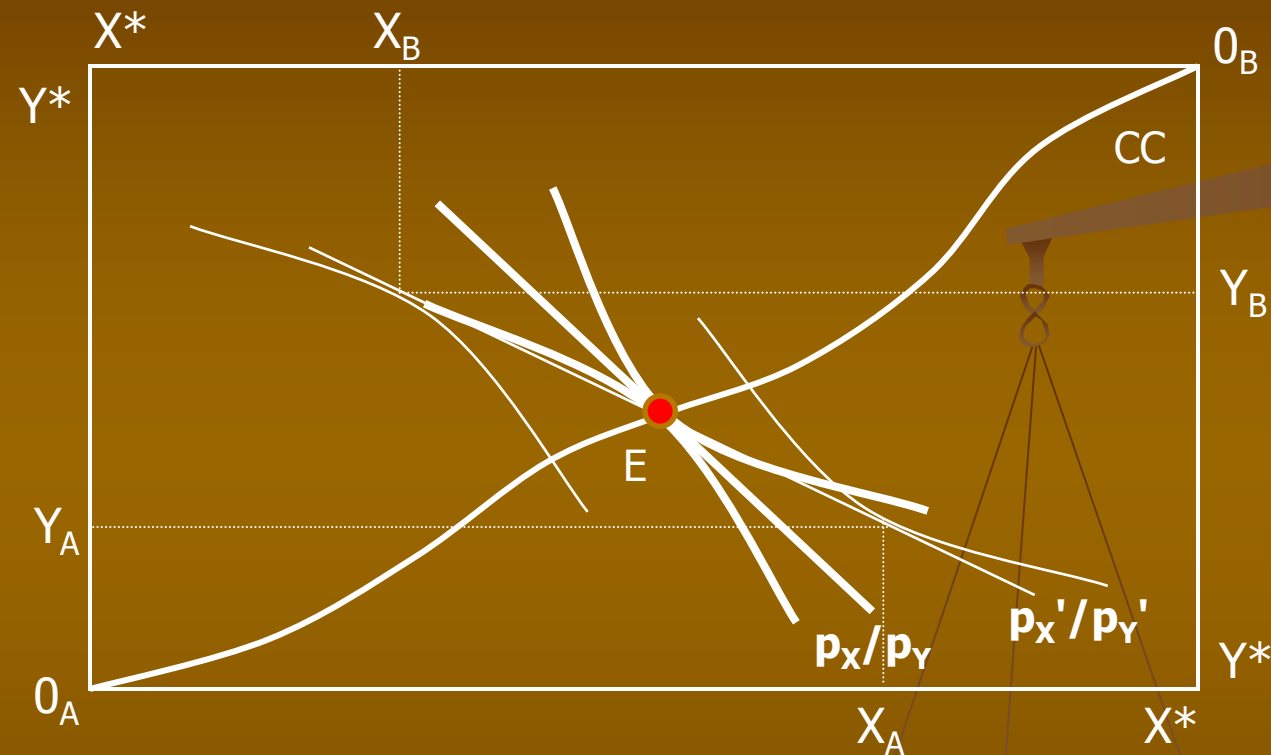
Celkově vyrobené množství statku X je na
úrovni X^* a statku Y na Y^*

V rovnováze spotřebitel A nakupuje X_A a
 Y_A statků a spotřebitel B nakupuje X_B a Y_B
statků

Jak je rovnováhy dosahováno?

pomocí cenového mechanismu

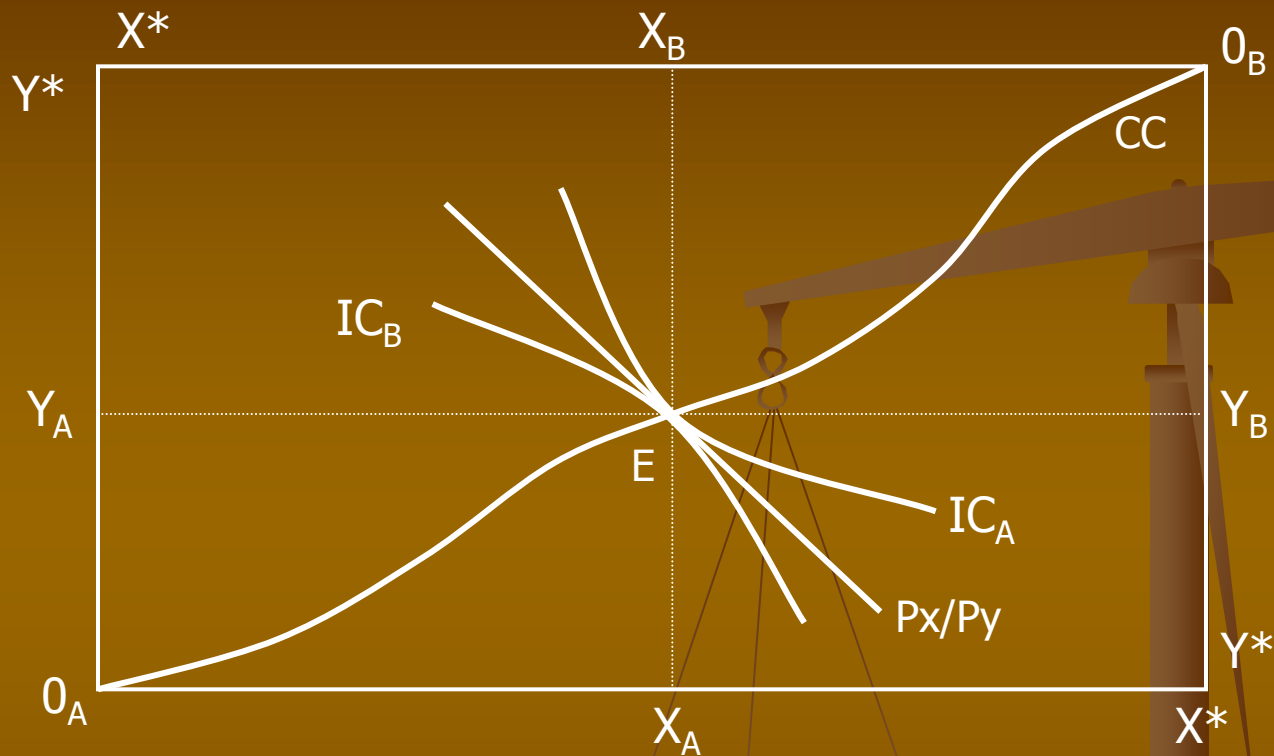
Výchozí cenový poměr je p_X'/p_Y'

Při něm však existuje převis poptávky po statku X ($X_A + X_B < X^*$) a převis nabídky statku Y ($Y_A + Y_B < Y^*$)

Na trhu se statkem X poroste cena a na trhu se statkem Y bude cena klesat

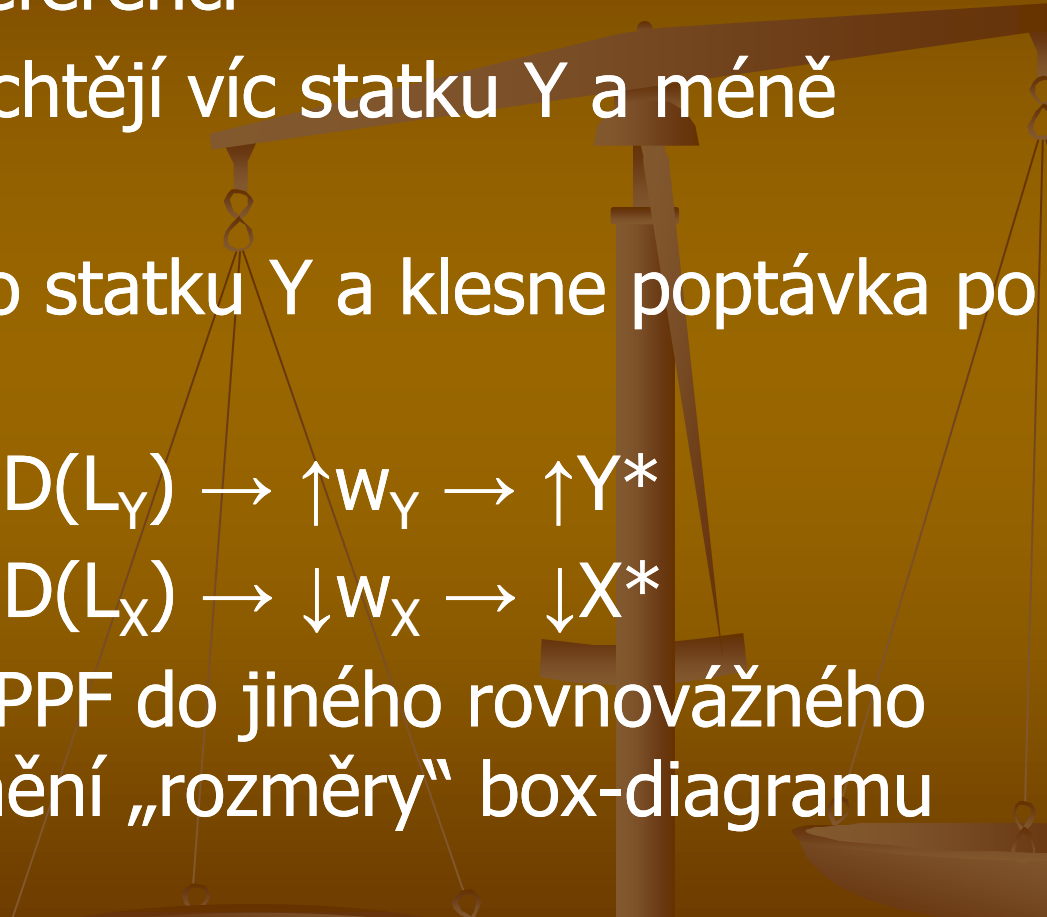
Rozpočtová linie se pootočí ve směru hodinových ručiček a vytvoří se nový cenový poměr, tentokrát na úrovni p_X/p_Y . Spotřebitelé (a celá ekonomika) se dostane do rovnováhy, vyznačené bodem E

Rovnováha ve směně

Spotřebitelé se dostávají na tzv. smluvní křivku CC (Contract Curve), která představuje množinu paretovsky efektivních řešení (rozdělení statků X a Y mezi oba spotřebitele)

Jak dochází ke změně rovnováhy?

- impulsem pro změnu rovnováhy je změna spotřebitelských preferencí
  - např.: spotřebitelé chtějí víc statku Y a méně statku X, tj.
  - vzroste poptávka po statku Y a klesne poptávka po statku X
  - $\uparrow D(Y) \rightarrow \uparrow P(Y) \rightarrow \uparrow D(L_Y) \rightarrow \uparrow w_Y \rightarrow \uparrow Y^*$
  - $\downarrow D(X) \rightarrow \downarrow P(X) \rightarrow \downarrow D(L_X) \rightarrow \downarrow w_X \rightarrow \downarrow X^*$
  - dojde k posunu po PPF do jiného rovnovážného bodu (rovněž se změní „rozměry“ box-diagramu směny)
-

Výchozí a nová rovnováha ekonomiky

